

Dóra Zoltán: A durvaság nyilvános helyeken

Egyik előadásomban, a közéleti nyelv durvaságait bírálva, arról szóltam, hogy a felelős beosztású, felelős munkát végző emberek nem engedhetik meg maguknak, hogy alpári kifejezéseket használjanak. Erre a megállapításomra az adott okot, hogy a parlamentben sokszor hallani durva szavakat. A parlament nem kocsmá, még csak nem is klub – mondtam.

De vajon a kocsmában, presszóban, klubban megengedhető az útszéli hangnem? Nos, ezekben az „intézményekben” udvarias kiszolgálás, udvarias társalgás folyt. Lehet, hogy egy-egy vendég tett kissé vaskosabb megjegyzést, de a durvaságot nem ismerte a törzsközönség. A lebujok népe azonban viselkedésével, beszédével az alacsonyabb műveltségéről tett tanúbizonyságot. Szerencsére ők voltak a kisebbség.

Ma a legtöbb nyilvános helyen természetes dolog, hogy az emberek társalgás közben otromba viccekkel, durva megjegyzésekkel „szórakoztatják” egymást. A szomorú ebben, hogy erre a hangnemre az eladó, a pultos is vevő. Gyakran átveszi ezt az egyáltalán nem épületes stílust. A legnagyobb udvariatlanság ez a beszédmodor a többi vendéggel szemben. Nem mindenkit érdekel ugyanis az a rengeteg szenny, ami itt felhalmozódik. Erre azt válaszolhatnák egyesek, hogy nem kell olyan helyre menni. Talán ez is igaz. Van azonban olyan helyzet is, amelyet nem lehet kikerülni. A tömegközlekedési eszközt igen sok állampolgár használja. Gyerekek, idősek egyaránt. Vajon ők kötelesek-e végighallgatni utastársaik ízléstelen beszédét? Nem hiszem, hogy igen. Ahogy van dohányzásra kijelölt fülke a vonaton, vannak nemdohányzó kocsik is. Egyes közintézmények szintén kötelesek kijelölni a dohányzó helyiséget. Nem ártana ezek mintájára valami ilyen megkülönböztető felirat az éttermekben, presszóknak, vonatokon: Itt csak udvariasan beszélnek. De hogy ne sérüljenek az emberi jogok, legyen ilyen is: Trágárkodók, káromkodók részére fenntartott hely.